

NATURFREMMEDE TILTAG I SKOVBRUGET

Kend og vær om naturen i din skov

- Bevar og beskyt de eksisterende levesteder.
- Skab nye levesteder, hvor der ingen er.
- Brug naturlige dynamikker til at skabe en sund skov.

Nedenfor ses en række eksempler på tiltag, der kan iværksættes i skove, både med rekreativt- og driftsfokus. På den modsatte side gennemgås de enkelte tiltag med henvisning til konkrete vejledninger. Kontakt kommunen, hvis du ønsker konkrete råd til, hvad du kan gøre for naturen i din skov.

Variation i arter og alder.

Stenbunker til krybdyr og pattedyr.

Udlæg dødt ved til insekter og svampe.

Veteranisering skaber levesteder for bl.a. insekter, svampe, fugle og pattedyr.

Åbne sandflader.

Stengærde og fortidsminder.

Genskabelse af naturlig hydrologi.

ANBEFALEDE TILTAG I SKOVBRUGET

TILTAG	SVAMP-EFFEKT ¹	BESKRIVELSE
Variation i arter og alder		Variation er et nøglebegreb, når man taler biodiversitet. Mange danske skove bærer præg af stor ensartethed i arts- og alderssammensætning. Derfor anbefales det at indplante partier med andre arter samt skabe lysbrønde med henblik på naturlig selvforyngelse. Dette vil skabe en mere varieret skov med en naturlig etagering, som både skaber flere levesteder og samtidig øger den interne stabilitet i bevoksningen. Læs mere i FAKTAARK OM HJEMMERHØRENDE TRÆER OG BUSKE .
Stenbunker		Stenbunker er gode leve- og overvintringssteder for krybdyr og andre smådyr. Placer gerne stenbunken, hvor der er mest mulig solpåvirkning. Her kan stenene fungere som en radiator, til glæde for de varmeelskende dyr. Dog vil stenbunker, der ikke er placeret i solen, stadig bidrage med leve- og fødesøgningsområde for f.eks. lækat.
Åbne sandflader		Åbne og soleksponerede sandflader er redesteder for mange af vores vilde bier. Derudover bruger nogle arter af biller, edderkopper og fugle sandfladerne til at jage bytte. En åben sandflade kan nemt laves ved at skrabe det øverste jordlag af. Dog vil den ofte opstå naturligt ved f.eks. stormfald, hvor løftede rodkager fjerner det øverste jordlag, eller i områder med højt vildttryk. Navnlig kronstyrker der færdes i rudler, kan foretage store forstyrrelser og har selv glæde af de åbne flader til at rulle sig i.
Dødt ved		Et døende løvtræ er blandt de artsrigeste habitater i den danske natur. Desværre er dødt ved en mangelvare i de danske skove. Gamle urørte skove med højt naturligt indhold af dødt ved rummer en stor artsdiversitet. Da variation er et nøglebegreb i biodiversitetsforvaltning, bør man tilstræbe at skabe dødt ved af forskellige karakter fx ved at kombinere veteranisering, bevaring af syge og gamle træer, efterladelse af toppe samt "kanonrør" ved hugst. Dette skaber levevilkår for vedlevende insekter som garver, fyrre-tandbuk og sortgrå hvepsbuk samt svampe som randbæltet hovporesvamp, tøndersvamp og kulsvamp. Læs mere om veteranisering i FAKTAARK OM GAMLE TRÆER .
Veteranisering		Veteranisering er et begreb, der er opstået med erkendelsen af mangel på dødt ved. Ved at påføre et ellers sundt træ skade i form af ringning af bark, ild, sprængning, afskrælning mv. fremskyndes aldringsprocessen. De påførte skader eksponerer træet for svampeangreb samt reducerer eller helt blokerer safttransporten til kronen, som resulterer i ingen eller reduceret fotosyntese. De svækkede træer skaber levevilkår for vedlevende arter, som danner fødegrundlag for bl.a. spættefugle. Arter som sortspætte ynder at lave et nyt redehul hvert år, hvilket efterlader det gamle hul til glæde for f.eks. natugle eller skovmår. Læs mere om veteranisering i FAKTAARK OM GAMLE TRÆER .
Naturlig hydrologi		"En skov uden grøfter, er som en mark uden dræn". Sådan står der i ældre lærebøger om skovbrug. Derfor er de danske skove også kraftigt afvandede for at optimere dyrkningsforholdene for enkelte arter. Dette har desværre haft store konsekvenser for biodiversiteten i områder med en naturlig høj vandstand. Ved at lukke grøfter vil der skabes naturligt våde og lysåbne arealer, hvor arter med højere vandtolerance vil trives og derved skabe en mere naturlig dynamik.
Fortidsminder og stengærde		Fortidsminder og stengærde er vigtige levesteder for insekter, krybdyr og andre smådyr. Eksisterende sten- og jorddiger samt fortidsminder er omfattet af museumsloven, og det kræver kommunens tilladelse inden, der ændres i de allerede beskyttede elementer.

¹Hedensted Kommune har i 2022 vedtaget en strategi for biodiversitet for hele kommunen. I strategien præsenteres kommunens mål for biodiversiteten indenfor fem indsatsområder – Eksisterende natur, landbrug og skovbrug, virksomheder, private og kommunen. Indsatserne prioriteres efter effekten på biodiversitet ved hjælp af SVAMP-modellen. SVAMP-modellen opstiller fem grundprincipper der har betydning for en effektiv og målrettet indsats for naturen.

De fem grundprincipper er – Sammenhæng, Variation, Arvesølvet, Mental omstilling og Plads. Du kan læse mere om kommunens arbejde på

Hedensted.dk - [Strategi for biodiversitet - Hedensted Kommune](https://www.hedensted.dk/strategi-for-biodiversitet-hedensted-kommune)

 SAMMENHÆNG VARIATION ARVESØLVET MENTAL OMSTILLING PLADS

